การพัฒนากระบวนการการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ของผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย

นางบุญศิริ อนันตเศรษฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุสาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา กณะครุสาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2544 ISBN 974-17-0482-8 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF A TEACHING AND LEARNING PROCESS TO PROMOTE LEARNERS' AUTONOMY FOR UNIVERSITY STUDENTS

Mrs. Boonsiri Anantasate

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Doctor of Philosophy in Higher Education

Department of Higher Education

Faculty of Education

Academic Year 2001

Chulalongkorn University

ISBN 974-17-0482-8

สามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดย นางบุญศิริ อนันตเศรษฐ ภาควิชา อุดมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ คร. ปที่ป เมธาคุณวุฒิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ศาสตราจารย์ คร. สุภางค์ จันทวานิช คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนซ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต คณะกรรมการสอบวิทยานิพนห์ บารส งาสง ประธานกรรมการ (รองศาสตราจารย์ คร. วราภรณ์ บวรศิริ) ราบ เพกา ๆ กา อาจารย์ที่ปรึกษา (รองศาสตราจารย์ คร. ปที่ป เมธาคุณวุฒิ) (ศาสตราจารย์ คร. สุภางค์ จันทวานิช) Mun — nssuns (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์) ไลารีสุนี / 1276 กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. ธิการัตน์ บุญนุช) ทิพ เทพยงพาป กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. ทิพา เทพอัครพงศ์)

การพัฒนากระบวนการการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความ

หัวข้อวิทยานิพนธ์

บุญศิริ อนันตเศรษฐ: การพัฒนากระบวนการการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ เรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย (THE DEVELOPMENT OF A TEACHING AND LEARNING PROCESS TO PROMOTE LEARNERS' AUTONOMY FOR UNIVERSITY STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา: รศ.คร.ปทีป เมธาคุณวุฒิ, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: ศ.คร.ศุภางค์ จันทวานิช, 481 หน้า, ISBN 974-17-0482-8

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีจุดประสงค์หลักเพื่อพัฒนากระบวนการการเรียนการสอนเพื่อ เสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนในระดับมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้พัฒนากระบวนการ ดังกล่าว โดยมุ่งเน้นเรื่องการสร้างจิตสำนึกของผู้เรียนในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รวมทั้งการพัฒนาทัศนคติ ที่ดีของผู้เรียนต่อตนเอง เพื่อน ผู้สอน และการเรียนรู้ ส่วนผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้มีส่วนร่วมในการ เรียนรู้ ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ที่ปรึกษา และแหล่งของความรู้ กระบวนการการเรียนการสอนมีลักษณะ เด่นคือ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ทันสมัย น่าสนใจ และส่งเสริมการฝึกทักษะ ภาษาทั้ง 4 ในภาษาอังกฤษ ในส่วนของการประเมินผล ผู้วิจัยได้ใช้การประเมินแบบเน้นกระบวนการเพื่อประเมิน พฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างเทอมของผู้เรียน

เมื่อได้พัฒนากระบวนการการเรียนการสอนแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการดังกล่าวกับผู้เรียน 2 กลุ่ม จำนวน 47 คน เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน โดยได้กำหนดพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วย ตนเอง 6 ประการคือ มีความพร้อมและร่วมเต็มใจรับผิดชอบในการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์ความต้องการในการ เรียนรู้ของตนเองได้ สามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนและวางแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ สามารถ ประเมินตนเองได้ สามารถแก้ปัญหาได้ และมีความภาคภูมิใจในตัวเอง ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้เลือกผู้เรียน 15 คน เป็น กรณีศึกษาเพื่อศึกษาในเชิงลึก

จากการศึกษาพบว่า เมื่อผู้เรียนได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น ผู้เรียนที่มีพัฒนาการ ในด้านการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง จะแสดงพฤติกรรมที่เป็นคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างขิง ความภาคภูมิใจในตัวเองที่มีสาเหตุเชื่อมโยงกับแรงจูงใจภายใน คือความพึงพอใจที่ตนเองได้ พัฒนาได้ถ้าพยายามอย่างจริงจัง นอกจากนี้ การศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนในเชิงลึกยังพบว่า ยังมีปัจจัยสนับสนุน อื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันได้แก่ ความกระหายอยากเรียนรู้ ความสนใจ ความชอบ ทัศนคติที่ดีต่อ การเรียนภาษา หรือการเรียนในภาพรวม พื้นฐานภาษาที่ดีพอสมควร การมีวินัยในตนเอง และความสามารถในการ บริหารจัดการเรื่องเวลา ซึ่งในความเชื่อของผู้เรียน ผู้สอนและวิธีการเลี้ยงดูในครอบครัวสามารถส่งเสริมให้เกิด ปัจจัยเหล่านี้ได้

ในการติดตามผลการเรียนของผู้เรียนที่ผู้วิจัยเลือกเป็นกรณีศึกษา ผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มที่มีระดับการเรียนรู้ ด้วยตนเองสูง จะใช้ภาษาอังกฤษมากในการเรียนวิชาเฉพาะของตน มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ มีความ พึงพอใจต่อผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและวิชาอื่น ๆ และพยายามใช้ภาษาอังกฤษในกิจกรรมอื่น ๆ ที่ตนเองสนใจ เมื่อมีโอกาส

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ผู้เรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่างกัน และมีระดับการเรียนรู้ด้วย ตนเองต่างกัน ได้แสดงความพึงพอใจกระบวนการการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้จึง ควรมีการทำวิจัยในลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับผู้เรียนหลาย ๆ กลุ่มเพื่อทำให้ผลเป็นที่น่าเชื่อถือมากขึ้น

ภาควิชา อุดมศึกษา สาขาวิชา อุดมศึกษา ปีการศึกษา 2544 ลายมือชื่อนิสิต วาว องัง อเกา กรร ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ##4084910027: Major: HIGHER EDUCATION

Key word: LEARNERS' AUTONOMY / TEACHING AND LEARNING PROCESS / UNIVERSITY

STUDENTS

BOONSIRI ANANTASATE: THE DEVELOPMENT OF A TEACHING AND LEARNING PROCESS

TO PROMOTE LEARNERS' AUTONOMY FOR UNIVERSITY STUDENTS

THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.PATEEP METAKUNAWUT, Ph.D.

THESIS CO-ADVISOR: PROF.SUPANG JANTAWANIT, Ph.D.

481 pp. ISBN 974-17-0482-8

This qualitative research aimed mainly to develop a teaching and learning process that enhances learners' autonomy. The teaching and learning process implemented emphasized raising learners' awareness of their essential roles as learning partners. It also endeavoured to instill and promote learners' positive attitudes towards themselves, their peers, their teacher as well as their learning. In this process, the teacher played crucial roles as a learning partner, facilitator, counsellor and resource. Significant features of the teaching and learning process included its emphasis on learners, a wide variety of activities university students should find motivating, and extensive practice of the four English language skills. As regards evaluation, during-the-term student performance was assessed based on the learner's effort invested in learning and self-improvement. Having developed and tested the process, the researcher employed it in teaching two groups of students (a total of 47) and studied their learning behaviour. The qualities of autonomous learners to be observed were as follows: their readiness and willingness to undertake their learning responsibilities, their ability to analyze their own learning needs, their capacity to set their learning goals and devise plans to achieve such goals; their capability to assess themselves and to solve problems, and their sense of self-esteem. Of these students, the researcher singled out 15 students to be her case studies for further in-depth analysis.

The analysis revealed several points of interest. Given more meaningful roles to play as learning partners, highly autonomous learners manifested clearly the aforementioned six qualities of independent learners, most important of which was their self-esteem largely attributed to intrinsic motivation, i.e. their personal satisfaction attained from the realization that they could improve if they really tried. In addition, the in-depth behavioural study suggested other crucial factors contributing to successful independent learning, namely passion for learning, personal interests and preference, positive attitude towards language learning or learning in general, a reasonably good language background, a fairly strong self-discipline and sufficient time management skills. To the learners, such factors could be developed and nurtured by adept teachers and proper home environment.

The follow-up study suggested that the highly autonomous learners appeared confident in using English in studying various subjects in their disciplines. Besides, they demonstrated positive attitude towards English as well as satisfaction with their learning performance in English and in other subjects. opportunities allowed, they would also use English in other activities within their personal interests.

The research findings suggested that students of different ability and autonomy readiness levels when motivated to become more involved in the teaching and learning process found their learning experience more meaningful as well as more rewarding. Similar research studies should, therefore, be conducted with other groups of students to confirm the findings.

Department Higher Education Field of study Higher Education

Academic Year 2001 Student's signature Boths in Anantas ate

Advisor's signature Potego Methodem with

Co-advisor's signature S chant

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยความเมตตาของอาจารย์ทุกท่านของภาควิชา อุคมศึกษา ที่ช่วยประสิทธิประสาทวิชาความรู้ด้านการศึกษา และโคยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ คร. ปทีป เมธาคุณวุฒิ ที่ได้ช่วยให้ผู้วิจัยได้ค้นพบความชอบและ ความถนัดของตนเองในการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะควกในการเรียนรู้ และศาสตราจารย์ คร. สุภางค์ จันทวานิช ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการทำ วิจัยเชิงคุณภาพนี้

ของอบคุณคณาจารย์สถาบันภาษาทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอคเวลา ของการเรียนและการทำวิจัย รวมทั้งอาจารย์ที่ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน และผู้เรียนที่ผู้วิจัยได้สอนตลอดช่วงของการทำวิจัย โดยเฉพาะ อย่างยิ่งผู้เรียนที่ผู้วิจัยได้เลือกเป็นกรณีศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่ได้เสียสละทั้งเวลา และให้ความ ร่วมมือกับผู้วิจัยในการให้ข้อมูลด้วยดีเสมอมา

ความสำเร็จและความดีที่บังเกิดขึ้นจากการศึกษาครั้งนี้ ขอมอบแค่ บิคา มารคา ผู้เป็นผู้ให้ความรัก และกำลังใจแก่ลูกอยู่เสมอ รวมทั้งบูรพาจารย์ที่ให้ความรู้ทุกระดับ การศึกษาแก่ผู้วิจัย

บุญศิริ อนันตเศรษฐ

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภา	ษาไทย	9
บทคัดย่อภา	เษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมบ	ระกาศ	ฉ
สารบัญ		ช
สารบัญคาร	าง	ฌ
สารบัญแผา	ររាូររិ	ល្ង
บทที่ 1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
	กรอบแนวคิดการวิจัย	8
	ขอบเขตการวิจัย	13
	คำจำกัคความที่ใช้ในการวิจัย	16
	ประโยชน์ที่คาคว่าจะได้รับ	17
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
	การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	18
	ความสำคัญเรื่องแรงจูงใจ	28
	ความสามารถในการเรียนรู้ค้วยตนเอง	35
	ความสามารถในการเรียนรู้ค้วยฅนเองและผลฅ่อการพัฒนาผู้เรียน	50
	แนวคิคทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือ	
	ภาษาต่างประเทศ ปัญหาของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ	
	และลักษณะของผู้เรียนภาษาที่คื	55
	การประเมินความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน	64
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
3	วิธีคำเนินการวิจัย	87
	ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการเรียนการสอน	87

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
	ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากระบวนการการเรียนการสอนเพื่อ	
	เสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ค้วยตนเอง	89
	ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนเมื่อได้รับโอกาส	
	ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนการสอน และการติดตามผล	
	ุพฤติกรรมการเรียนของกรณีศึกษา 15 ราย	93
	ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ค้วยตนเองของ	
	กรณีศึกษา	101
4	ลักษณะทั่วไปของกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	112
	ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2	
	อันเป็นผลจากการศึกษาเอกสาร	113
	ส่วนที่ 2 สภาพการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน	
	1 และ 2 อันเป็นผลจากการสัมภาษณ์ผู้สอน	116
	ส่วนที่ 3 สภาพการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน	
	1 และ 2 อันเป็นผลจากการสอบถามผู้เรียน	124
	ส่วนที่ 4 ผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้สอนและผู้เรียน	134
	ส่วนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนกลุ่มที่ผู้วิจัยศึกษา	136
5	การจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความ	
	สามารถในการเรียนรู้คั่วยฅนเอง	157
	ส่วนที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความ	
	สามารถในการเรียนรู้ค้วยฅนเอง ครั้งที่ 1 เพื่อการทคลองใช้	157
	ส่วนที่ 2 การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้าง	
	ความสามารถในการเรียนรู้ค้วยตนเอง	161
6	ผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา	191
	ส่วนที่ 1 รายชื่อกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาในเชิงลึก และ	
	ลักษณะเด๋นเดดงแต่ละกรที่ศึกษา	102

สารบัญ (ต่อ)

		ส่วนที่ 2	การบรรยายกรณีศึกษา และการติดตามผลพฤติกรรม
		การเรียน	ของกรณีศึกษา
		ส่วนที่ 3	รายงานสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ค้วยตนเอง
		ของกรณี	สึกษา
	7	สรุปผลก	ารวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
		การคำเนิ	นการวิจัย
		สรุปผลก	ารวิจัย
		อภิปรายผ	เล
		ข้อเสนอเ	เนะ
รายก	กรอ้าง	อิง	
ภาคเ	พนวก .		
	ภาคเ	ผนวก ก	อาจารย์ที่สอนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 และ 2
			ที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์
		ก.1	คำถามปลายเปิคที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้สอนรายวิชา
			ภาษาอังกฤษพื้นฐาน
		ข	แบบสอบถามสำหรับนิสิต
		ค	แบบฟอร์มข้อมูลส่วนตัวผู้เรียน
		9	แบบประเมินความพร้อมของผู้เรียนในการเรียนรู้
			ค้วยตนเอง
		ข	แบบประเมินตนเองของผู้เรียน
		ฉ	แบบฟอร์มบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน
		ช	แบบฟอร์มบันทึกความรู้สึกส่วนตัวของผู้เรียน และข้อมูล
			ข้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการการเรียนการสอน
		ช	แบบฟอร์มสรุปความรู้สึกส่วนตัวที่ผู้เรียนมีต่อการเรียนรู้
			ด้วยตนเอง
		กเ	ตารางพาผู้เรียน

สารบัญ (ต่อ)

		หนา
ภาคผนวก ญ	แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลของผู้เรียนจากการสังเกตของ	
	ผู้วิจัย (กิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน)	467
ฎ	แผนการเรียนสำหรับการเรียนรู้คั่วยตนเองนอกห้องเรียน	468
Ŋ	แบบบันทึกการเรียนรู้ค้วยตนเอง	469
~	ตารางบันทึกการเข้าเรียน	470
9/1	ตารางบันทึกการส่งงาน	471
P)	แบบฟอร์มบันทึกข้อมูลของผู้เรียนจากการสังเกฅของ	
	ผู้วิจัย (กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน)	472
ល	แบบฟอร์มบันทึกผลงานของผู้เรียน	
	(ทักษะอ่าน-เขียน-ฟัง)	474
ନ	แบบบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนในการฝึกทักษะการพูค	475
ମ	ข่าวหนังสือพิมพ์	476
ព	วิธีการเรียนรู้	477
ท	คำกลอนสำหรับผู้เรียน	478
ъ	แบบสัมภาษณ์ผู้เรียนในการติดตามผลพฤติกรรม	
	การเรียน	479
น	แบบสัมภาษณ์ผู้สอนในการติดตามผลพฤติกรรม	
	การเรียน	480
ประวัติผู้วิจัย		481

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	พฤติกรรมหลักและพฤติกรรมย่อยของผู้ที่สามารถเรียนรู้ได้	
	ค้วยฅนเอง	47
2	ผลสรุปหัวข้อการพัฒนาที่ได้รับเลือกเป็นอันดับ 1 ใน 9 มิติ	54
3	ความเชื่อของนิสิตคณะหนึ่ง กลุ่มที่ 77 เรื่องบทบาทของผู้สอน	139
4	ความเชื่อของนิสิตคณะหนึ่ง กลุ่มที่ 77 เรื่องบทบาทของผู้เรียน	
	และลักษณะของผู้เรียนภาษาที่คื	140
5	ความเชื่อของนิสิตคณะหนึ่ง กลุ่มที่ 77 เรื่องแรงจูงใจ	
	ในการเรียน	142
6	ผลการประเมินตนเองของนิสิตคณะหนึ่ง กลุ่มที่ 77 เรื่องคุณสมบัติ	
	ของผู้ที่สามารถเรียนรู้ค้วยฅนเอง	144
7	ความเชื่อของนิสิตคณะสอง กลุ่มที่ 130 เรื่องบทบาทของผู้สอน	148
8	ความเชื่อของนิสิตคณะสอง กลุ่มที่ 130 เรื่องบทบาทของผู้เรียน	
	และลักษณะของผู้เรียนภาษาที่ดี	151
9	ความเชื่อของนิสิตคณะสอง กลุ่มที่ 130 เรื่องแรงจูงใจ	
	ในการเรียน	153
10	ผลการประเมินตนเองของนิสิตคณะสอง กลุ่มที่ 130	
	เรื่องคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเรียนรู้ค้วยตนเอง	155
11	ข้อคิดหลักและกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในและ	
	นอกห้องเรียน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2543	166
12	แผนการจัดการเรียนการสอน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2543	
	(ฅุลาคม 2543 – กุมภาพันธ์ 2544)	176
13	า กรณีศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาในเชิงลึก	192
14	การเปรียบเทียบการประเมินผู้เรียน โคยผู้เรียนและผู้วิจัย	
	ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเรียนรู้ค้วยตนเอง	387

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขั้นตอนของการพัฒนาส่วนบุคคลของผู้เรียน	23
2	ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์	25
3	รูปแบบหลักสูตรในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ระบุหัวข้อการพัฒนา	
	54 หัวข้อ จัดอันดับความสำคัญอันเป็นผลจากการวิจัย	53
4	ขั้นตอนการคำเนินการวิจัย	102
5	ผู้เรียน 5 กลุ่ม จัดแบ่งตามระดับการเรียนรู้ด้วยตนเอง	386
6	ปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนมีความค้องการเรียนรู้ค้วยตนเอง	388
7	ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	389
8	ปัจจัยที่ส่งผลทางลบต่อการเรียนรู้ค้วยตนเอง	390